

Vergaderjaar 1983–1984 Nr. 166

16947 (R 1181)

Vaststelling van nieuwe, algemene bepalingen omtrent het Nederlanderschap ter vervanging van de Wet van 12 december 1892, Stb. 268 op het Nederlanderschap en het ingezetenschap (Rijkswet op het Nederlanderschap)

NADER GEWIJZIGD VOORSTEL VAN RIJKSWET

17 april 1984

Wij Beatrix, bij de gratie Gods, Koningin der Nederlanden, Prinses van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Allen, die deze zullen zien of horen lezen, saluut! doen te weten:

Alzo Wij in overweging genomen hebben, dat er mede in verband met de bekrachtiging van het op 30 augustus 1961 te New York tot stand gekomen Verdrag tot beperking der staatloosheid (Trb. 1967, 124), het op 6 mei 1963 te Straatsburg tot stand gekomen Verdrag betreffende beperking van gevallen van meervoudige nationaliteit en betreffende de militaire verplichtingen in geval van meervoudige nationaliteit (Trb. 1964, 4) en de op 13 september 1973 te Bern tot stand gekomen Overeenkomst inzake beperking van het aantal gevallen van staatloosheid (Trb. 1974, 32), aanleiding bestaat de Wet van 12 december 1892, Stb. 268 op het Nederlanderschap en het ingezetenschap aan een algehele herziening te onderwerpen en ter vervanging van die wet nieuwe, algemene bepalingen omtrent het Nederlanderschap vast te stellen;

Zo is het, dat Wij, de Raad van State van het Koninkrijk gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, de bepalingen van het Statuut voor het Koninkrijk in acht genomen zijnde, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

HOOFDSTUK 1. ALGEMENE BEPALINGEN

Artikel 1

Voor de toepassing van deze Rijkswet wordt verstaan onder

- a. Onze Minister: Onze Minister van Justitie van het Koninkrijk;
- b. meerderjarige: hij die de leeftijd van achttien jaren heeft bereikt of voordien in het huwelijk is getreden;
- c. moeder: de vrouw die het kind ter wereld heeft gebracht;
- d. vader: de man tot wie het kind, anders dan door adoptie, in de eerste graad in opgaande lijn in familierechtelijke betrekking staat;
- e. vreemdeling: hij die de Nederlandse nationaliteit niet bezit; en
- f. staatloze: hij die geen nationaliteit heeft of wiens nationaliteit niet kan worden vastgesteld.

Artikel 2

De verkrijging en het verlies van het Nederlandschap hebben geen terugwerkende kracht.

HOOFDSTUK 2. VERKRIJGING VAN HET NEDERLANDERSCHAP VAN RECHTSWEGE

Artikel 3

1. Nederlander is het kind waarvan ten tijde van zijn geboorte de vader of de moeder Nederlander is, alsmede het kind van een Nederlander die voordien is overleden.

2. Het op het grondgebied van Nederland, onderscheidenlijk de Nederlandse Antillen, of aan boord van een in Nederland of de Nederlandse Antillen te boek gesteld zeeschip of luchtvaartuig, gevonden kind wordt aangemerkt als het kind van een Nederlander tenzij binnen vijf jaren, te rekenen vanaf de dag waarop het is gevonden, blijkt dat het kind door geboorte een vreemde nationaliteit bezit.

3. Nederlander is het kind van een ten tijde van zijn geboorte in Nederland of in de Nederlandse Antillen wonende vader of moeder die zelf geboren is uit een in één van die landen wonende moeder.

Artikel 4

1. Nederlander wordt de minderjarige vreemdeling die door een Nederlander wordt erkend.

2. Nederlander wordt de minderjarige vreemdeling die zonder erkenning door wettiging het kind wordt van een Nederlander.

3. Het kind van degene die door erkenning of door wettiging het Nederlandschap verkrijgt, deelt in die verkrijging.

Artikel 5

1. Nederlander wordt de minderjarige vreemdeling, wiens adoptief-vader of adoptief-moeder op de dag waarop de adoptie haar gevolgen verkrijgt, Nederlander is.

2. Het kind van degene die door adoptie het Nederlandschap verkrijgt, deelt in die verkrijging.

3. Voor de toepassing van de bepalingen van de beide voorafgaande leden wordt onder adoptie verstaan een door een bevoegde autoriteit na een behoorlijk onderzoek tot stand gebrachte familierechtelijke band tussen een kind en een echtpaar, die geheel in de plaats treedt van de familierechtelijke band tussen het kind en een of beide ouders.

HOOFDSTUK 3. VERKRIJGING VAN HET NEDERLANDERSCHAP DOOR OPTIE

Artikel 6

1. Door het afleggen van een daartoe strekkende verklaring verkrijgt het Nederlandschap:

a. de meerderjarige vreemdeling die in Nederland, onderscheidenlijk de Nederlandse Antillen, is geboren en aldaar sedert zijn geboorte woonplaats of werkelijk verblijf heeft, mits hij de leeftijd van 25 jaar nog niet heeft bereikt;

b. degene die in Nederland onderscheidenlijk de Nederlandse Antillen is geboren, aldaar tenminste 3 jaren woonplaats of werkelijk verblijf heeft en sedert zijn geboorte staatloos is, mits hij de leeftijd van 25 jaar nog niet heeft bereikt.

Voor een minderjarige moet de verklaring worden afgelegd door zijn wettelijke vertegenwoordiger.

2. Voor de toepassing van het in de aanhef en onder b bepaalde wordt geboorte aan boord van een in Nederland of de Nederlandse Antillen te boek gesteld zeeschip of luchtvaartuig gelijk gesteld met geboorte in Nederland, onderscheidenlijk de Nederlandse Antillen.

HOOFDSTUK 4. VERLENING VAN HET NEDERLANDERSCHAP

Artikel 7

1. Met inachtneming van de bepalingen van dit Hoofdstuk verlenen Wij op voordracht van Onze Minister het Nederlandschap aan vreemdelingen die daarom verzoeken.

2. Ten aanzien van hen die woonachtig zijn in de Nederlandse Antillen adviseert Onze Minister van Justitie van de Nederlandse Antillen omtrent het verzoek.

Artikel 8

1. Voor verlening van het Nederlandschap overeenkomstig artikel 7 komen slechts in aanmerking verzoekers:

- a. die meerderjarig zijn;
- b. tegen wier verblijf voor onbepaalde tijd in Nederland onderscheidenlijk de Nederlandse Antillen, geen bezwaar bestaat;
- c. die tenminste vijf jaren onmiddellijk voorafgaande aan het verzoek in Nederland, onderscheidenlijk de Nederlandse Antillen, woonplaats of werkelijk verblijf hebben gehad; en
- d. die in de Nederlandse, onderscheidenlijk Nederlands-Antilliaanse, samenleving als ingeburgerd kunnen worden beschouwd op grond van het feit dat zij beschikken over een redelijke kennis van de Nederlandse taal, dan wel – indien zij in de Nederlandse Antillen wonen – de taal die op het eiland van inwoning naast het Nederlands gangbaar is, en zij zich ook overigens in de Nederlandse, onderscheidenlijk Nederlands-Antilliaanse, samenleving hebben doen opnemen.

2. Het in het eerste lid, onder c bepaalde geldt niet met betrekking tot een verzoeker die hetzij te eniger tijd het Nederlandschap of de staat van Nederlands onderdaan-niet-Nederlander heeft bezeten, hetzij sedert tenminste drie jaren de echtgenoot is van een Nederlander, hetzij tijdens zijn meerderjarigheid door erkenning of wettiging het kind is geworden van een Nederlander, dan wel geadopteerd is door ouders, van wie in elk geval één het Nederlandschap bezit, mits de adoptie voldoet aan de omschrijving van artikel 5, derde lid.

3. De in het eerste lid, onder c, genoemde termijn wordt op twee jaren gesteld voor degenen die in totaal ten minste tien jaren in Nederland, onderscheidenlijk de Nederlandse Antillen, hebben gewoond.

4. De in het eerste lid, onder c, genoemde termijn wordt op drie jaren gesteld voor ongehuwden die ten minste drie jaren met een ongehuwde Nederlander in een duurzame relatie anders dan het huwelijk samenleven.

Artikel 9

1. Een verzoek van een vreemdeling die voldoet aan de bepalingen van de beide voorgaande artikelen wordt niettemin afgewezen, indien

- a. op grond van het gedrag van de verzoeker ernstige vermoedens bestaan dat hij gevaar oplevert voor de openbare orde, de goede zeden, de volksgezondheid, of de veiligheid van het Koninkrijk; of
- b. de verzoeker die een andere nationaliteit bezit, niet het mogelijke heeft gedaan om die nationaliteit te verliezen, dan wel niet bereid is het

mogelijke te zullen doen om, na de totstandkoming van de naturalisatie, die nationaliteit te verliezen, tenzij dit redelijkerwijs niet kan worden verlangd;

c. de verzoeker, op wie één van de uitzonderingen van artikel 8, tweede lid, van toepassing is, woont in het land waarvan hij onderdaan is.

2. Indien de verzoeker het Nederlanderschap heeft verloren ingevolge artikel 16, eerste lid, kan het verzoek op de in het voorgaande lid onder a omschreven grond alleen worden afgewezen, indien hij binnen een periode van 10 jaren voorafgaande aan het verzoek veroordeeld is wegens een strafbaar feit tegen de veiligheid van het Koninkrijk of is veroordeeld tot een gevangenisstraf van tenminste 5 jaren wegens een ander strafbaar feit.

3. Op het verzoek wordt binnen één jaar na indiening van het verzoek beslist. De beslissing kan ten hoogste tweemaal zes maanden worden aangehouden.

4. Beslissingen tot afwijzing of aanhouding van verzoeken tot verkrijging van het Nederlanderschap kunnen door Onze Minister worden genomen.

Artikel 10

Wij kunnen, de Raad van State gehoord, in bijzondere gevallen het Nederlanderschap verlenen met afwijking van het bepaalde in artikel 8, eerste lid, aanhef en onder a, c en d, en artikel 9, eerste lid, aanhef en onder c.

Artikel 11

1. Het minderjarige niet-Nederlandse kind van een vader of moeder aan wie het Nederlanderschap is verleend deelt in deze verkrijging, tenzij te zijnen aanzien in het besluit een voorbehoud is gemaakt. De wettelijke vertegenwoordiger en het kind, mits het de leeftijd van 12 jaar heeft bereikt, worden in de gelegenheid gesteld hun mening omtrent de mede-naturalisatie kenbaar te maken.

2. Voor de toepassing van het bepaalde in het eerste lid wordt onder vader mede verstaan de adoptief-vader, onder moeder mede de adoptief-moeder, indien de adoptie voldoet aan de omschrijving van artikel 5, derde lid.

Artikel 12

1. Indien de verzoeker geen geslachtsnaam of voornaam heeft of indien de juiste spelling daarvan niet vaststaat, zullen deze in overleg met hem worden vastgesteld bij het besluit waarbij het Nederlanderschap wordt verleend.

2. De naam van de verzoeker wordt zonodig in de in het Koninkrijk gebruikelijke lettertekens overgebracht en kan, indien dit voor de inburgering van belang is, met toestemming van de verzoeker bij het besluit tot verlening van het Nederlanderschap worden gewijzigd.

Artikel 13

Bij algemene maatregel van rijksbestuur worden regelen gesteld betreffende het voor de verlening van het Nederlanderschap verschuldigde recht, de gevallen waarin daarvan geheel of gedeeltelijk ontheffing kan worden verleend en de wijze waarop het moet worden voldaan.

HOOFDSTUK 5. VERLIES VAN HET NEDERLANDERSCHAP

Artikel 14

1. Behalve door het vervallen van de familierechtelijke betrekking waaraan het Nederlandschap wordt ontleend ingevolge een van de bepalingen van de artikelen 3, 4 en 5 wordt het Nederlandschap niet verloren dan krachtens een van de bepalingen van de artikelen 15 en 16.
2. Geen verlies van het Nederlandschap uit welken hoofde ook heeft plaats indien staatloosheid daarvan het gevolg zou zijn.

Artikel 15

Het Nederlandschap gaat voor een meerderjarige verloren:

- a. door het vrijwillig verkrijgen van een andere nationaliteit;
- b. door het afleggen van een verklaring van afstand;
- c. wanneer de betrokkene na zijn meerderjarigheid gedurende een ononderbroken periode van 10 jaren woonplaats buiten Nederland, onderscheidenlijk de Nederlandse Antillen, heeft in het land waarin hij is geboren en waarvan hij eveneens de nationaliteit bezit, anders dan in een dienstverband met Nederland, de Nederlandse Antillen dan wel een internationaal orgaan waarin het Koninkrijk is vertegenwoordigd, of als echtgenoot van een persoon met een zodanig dienstverband;
- d. door intrekking van het besluit waarbij het Nederlandschap is verleend, welke kan plaatsvinden, indien de betrokkene heeft nagelaten na de totstandkoming van zijn naturalisatie al het mogelijke te doen om zijn oorspronkelijke nationaliteit te verliezen.

Artikel 16

1. Het Nederlandschap gaat voor een minderjarige verloren:
 - a. door erkenning, wettiging of adoptie door een vreemdeling, indien hij diens nationaliteit daardoor verkrijgt, of deze reeds bezit;
 - b. indien zijn vader of moeder vrijwillig een andere nationaliteit verkrijgt en hij in die verkrijging deelt of deze nationaliteit reeds bezit;
 - c. indien zijn vader of moeder het Nederlandschap verliest ingevolge artikel 15, onder b, c of d;
 - d. indien hij zelfstandig dezelfde nationaliteit verkrijgt als zijn vader of moeder.Voor de toepassing van het bepaalde onder b, c en d worden onder vader, onderscheidenlijk moeder mede verstaan de adoptief-vader en de adoptief-moeder aan wie de minderjarige het Nederlandschap ontleent.
2. Het verlies van het Nederlandschap treedt niet in, indien en zolang de andere ouder het Nederlandschap bezit.

HOOFDSTUK 6. VASTSTELLING VAN HET NEDERLANDERSCHAP

Artikel 17

1. Een ieder die, buiten een bij enige in een der delen van het Koninkrijk gevestigde rechterlijke instantie of administratieve beroepsinstantie aanhangige zaak, daarbij onmiddellijk belang heeft, kan bij de rechtbank te 's-Gravenhage of, indien hij in de Nederlandse Antillen woonachtig is, bij het Hof van Justitie van de Nederlandse Antillen een verzoek indienen tot vaststelling van zijn Nederlandschap of tot vaststelling dat hij het Nederlandschap niet bezit. Het verzoek kan ook strekken tot de vaststelling dat de betrokkene op een bepaald tijdstip het Nederlandschap al dan niet bezat.
2. Een verzoek als in het vorige lid bedoeld kan ook ten aanzien van een overledene worden gedaan.

Artikel 18

1. Omtrent verzoeken als bedoeld in het vorige artikel hoort de rechtbank, onderscheidenlijk het Hof van Justitie, het openbaar ministerie. Voor Nederland zijn de artikelen 429d, 429f–429l en 429s–429t van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering van toepassing.

2. Voor de verzoeker en iedere andere belanghebbende staat van de beschikking uitsluitend beroep in cassatie open.

Artikel 19

Aan een onherroepelijk geworden beschikking, gegeven met toepassing van artikel 17, is elk met de uitvoering van enige wettelijke regeling belast orgaan gebonden.

Artikel 20

1. Indien in enige voor een rechterlijke instantie in Nederland, onderscheidenlijk de Nederlandse Antillen, aanhangige zaak onzeker is of een bij de zaak betrokkene al dan niet het Nederlanderschap bezit of op een vroeger tijdstip bezat, kan de rechter terzake het advies van Onze Minister, onderscheidenlijk van Onze Minister van Justitie van de Nederlandse Antillen, vragen.

2. Indien in enige voor een administratieve beroepsinstantie in Nederland, onderscheidenlijk de Nederlandse Antillen, aanhangige zaak een in het vorige lid bedoelde onzekerheid bestaat, houdt die instantie de behandeling van de zaak aan en vraagt zij terzake het advies van Onze Minister, onderscheidenlijk van Onze Minister van Justitie van de Nederlandse Antillen.

3. De behandeling van de zaak wordt terstond hervat zodra het in de vorige leden bedoelde advies is ontvangen.

HOOFDSTUK 7. VERKLARINGEN EN REGISTERS

Artikel 21

Tot het in ontvangst nemen van verklaringen tot verkrijging en van afstand van het Nederlanderschap zijn bevoegd:

- a. in Nederland: de burgemeesters;
- b. in de Nederlandse Antillen: de door Onze Minister van Justitie van de Nederlandse Antillen aangewezen ambtenaren;
- c. in het buitenland: de Nederlandse diplomatieke en consulaire ambtenaren.

Artikel 22

1. Onze Minister houdt een openbaar register van:
 - a. de verklaringen tot verkrijging en afstand van het Nederlanderschap;
 - b. de verlening van het Nederlanderschap;
 - c. de intrekkingen, bedoeld in artikel 15, onder d.
2. Onze Minister van Justitie van de Nederlandse Antillen houdt een openbaar register van de in het eerste lid bedoelde akten welke betrekking hebben op personen die in dat land woonachtig zijn.

HOOFDSTUK 8. SLOTBEPALINGEN

Artikel 23

Wij kunnen bij algemene maatregel van rijksbestuur nadere regelen stellen ter uitvoering van deze Rijkswet.

Artikel 24

1. Deze Rijkswet kan worden aangehaald als «Rijkswet op het Nederlandschap». Zij treedt in werking op een door Ons te bepalen tijdstip. Wij kunnen een ander tijdstip vaststellen waarop hoofdstuk 6 in werking treedt.
2. De wet van 12 december 1892, Stb. 268, op het Nederlandschap en het ingezetenschap, wordt ingetrokken.

HOOFDSTUK 9. OVERGANGSBEPALINGEN

Artikel 25

Nederlanders in de zin van deze Rijkswet zijn mede zij, die bij haar inwerkingtreding het Nederlandschap bezitten.

Artikel 26

De in artikel 15, onder c, genoemde termijn vangt ten aanzien van Nederlanders die op het tijdstip van inwerkingtreding van deze Rijkswet woonplaats buiten het Koninkrijk hebben, aan op dat tijdstip.

Artikel 27

1. Artikel 3 van deze Rijkswet is alleen van toepassing op kinderen geboren na de inwerkingtreding van deze Rijkswet.
2. Het niet-Nederlandse kind – daaronder begrepen een adoptiefkind, mits de adoptie voldoet aan de omschrijving van artikel 5, derde lid – van een vrouw die Nederlander is of – indien zij is overleden – ten tijde van het overlijden Nederlander was, verkrijgt, indien het op het tijdstip van inwerkingtreding van deze Rijkswet de leeftijd van 21 jaar nog niet heeft bereikt en niet gehuwd of gehuwd geweest is, het Nederlandschap door het afleggen van een daartoe strekkende verklaring. Voor hen die de leeftijd van 18 jaar nog niet hebben bereikt moet de verklaring worden afgelegd door de moeder of – indien deze is overleden – door de wettelijke vertegenwoordiger. Deze verklaring moet worden afgelegd binnen drie jaar na de inwerkingtreding van deze Rijkswet.

Artikel 28

De vrouw die het Nederlandschap heeft verloren door of in verband met haar vóór de inwerkingtreding van deze Rijkswet gesloten huwelijk, verkrijgt het Nederlandschap door het afleggen van een daartoe strekkende verklaring, welke moet worden afgelegd binnen een jaar na de ontbinding van dat huwelijk of binnen een jaar nadat zij van die ontbinding heeft kunnen kennis nemen. Deze verkrijging werkt terug tot de datum van ontbinding van het huwelijk.

Lasten en bevelen, dat deze in het Staatsblad en in het Publicatieblad van de Nederlandse Antillen zal worden geplaatst, en dat alle ministeriële departementen, autoriteiten, colleges en ambtenaren wie zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven

De staatssecretaris van Justitie,